

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 25. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Tirsdag den 22. marts 2011
Tidspunkt: Kl. 14.30
Sted: 2-133

Til stede: Kim Mortensen (S), fungerende formand, Flemming Møller (V), Erling Bonnesen (V), Pia Adelsteen (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Helle Sjelle (KF), Bjarne Laustsen (S), Morten Bødskov (S), Pia Olsen Dyhr (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Per Clausen (EL)

Desuden deltog: Finansminister Claus Hjort Frederiksen

Kim Mortensen ledede mødet.

FO **Punkt 1. Dansk deltagelse i europæisk pagt om økonomisk samarbejde (Konkurrenceevnepagten)**

- EUU alm. del (10) – bilag 321 (aktuelt notat af 18/3-11)
- EUU alm. del (10) – bilag 310 (konklusioner fra møde i Eurogruppen 11/3-11)
- EUU alm. del (10) – bilag 308 (henvendelse fra FTF af 11/3-11)

Finansministeren: Jeg forelægger sagen om dansk deltagelse i konkurrenceevnepagten til forhandlingsmandat. Jeg henviser desuden til det oversendte notat om sagen.

Eurolandene har siden Det Europæiske Råds møde den 4. februar arbejdet med en mulig styrkelse af det økonomiske samarbejde under overskriften "en konkurrenceevnepagt".

Der blev opnået enighed om den konkrete form af pagten på eurotopmødet den 11. marts, hvor eurolandenes stats- og regeringschefer godkendte og offentliggjorde en aftaletekst om pagten. Det blev konkluderet, at pagten præsenteres og drøftes på Det Europæiske Råd den 24.-25. marts, hvor landene uden for euroen kan meddele, om de ønsker at deltage i dette samarbejde.

Pagten indebærer overordnet en metode med fælles mål, men nationale midler. Der fastlægges nogle få overordnede fælles mål, hvorefter de enkelte lande selv har ansvaret for at vælge de nationale økonomisk-politiske initiativer, der efter landets opfattelse vil være effektive for nationalt at nå disse mål. Herefter forpligter det enkelte land sig til at gennemføre disse nationale tiltag. Da en del af løsningerne på udfordringerne berører politikområder, der er national kompetence, er der lagt vægt på en model, hvor landene selv vælger deres forpligtelser.

De overordnede mål er styrket konkurrenceevne, øget beskæftigelse og styrket finanspolitisk holdbarhed samt styrket finansiel stabilitet. Der er inden for disse prioriterede områder udarbejdet et åbent idékatalog med tiltag og principper, som generelt vurderes at være effektive for at nå de overordnede mål. Landene kan

vælge tiltag på disse lister eller vælge nogle andre tiltag, afhængigt af deres konkrete udfordringer.

Pagten kan også være en ramme for at drøfte andre spørgsmål af fælles interesse. Det gælder f.eks. pragmatisk skattekoordination, udveksling af informationer om national skattepolitik og drøftelser vedrørende bekæmpelse af skatteunddragelse samt mulighederne for en fælles selskabsskattebase. Skat er imidlertid fortsat en national kompetence.

Det står fast, at pagten skal bygge videre på det eksisterende økonomiske samarbejde i EU. Pagten ventes således knyttet til de relevante gældende processer. Det gælder f.eks. det europæiske semester, hvor de nationale reformprogrammer og stabilitets- og konvergensprogrammer kan bruges til at afrapportere om de tiltag, som det enkelte land vælger at forpligte sig til under pagten. Det gælder f.eks. også den styrkede økonomiske koordination i form af den igangværende reform af stabilitets- og vækstpagten og det nye samarbejde om makroøkonomiske ubalancer.

Konkurrenceevnepagten bygger således videre på de gældende processer. Konkurrenceevnepagten opretholder f.eks. stabilitets- og vækstpagten i sin form efter de aktuelle ændringer og fastholder således f.eks. bestemmelserne om exceptionelle omstændigheder, der blev justeret i 2005-reformen af stabilitets- og vækstpagten. Fremskridt med implementering af pagten ventes at blive overvåget på grundlag af analyser fra Kommissionen i sammenhæng med den eksisterende overvågning.

Pagten skal derfor ses som et supplement til reformen af det økonomiske samarbejde, som vi har arbejdet med i det seneste års tid. Reformen har hævet mindstekravet til, hvad vi hver især er forpligtet til, f.eks. de nye forpligtelser til at håndtere makroøkonomiske ubalancer, og det er godt. Men når man ser rundt i kredsen af EU-lande, er der i varierende omfang brug for, at landene går lidt videre og forpligter sig til tiltag på områder, som vil være forskellige fra land til land, som følge af at karakteren og dybden af udfordringerne er forskellige.

Merværdien af pagten vil ligge i, at samarbejdet i højere grad forankres på det højeste politiske niveau. Det er således stats- og regeringscheferne, der forpligter sig politisk til de overordnede mål og på grundlag heraf forpligter sig til deres egne nationalt fastsatte virkemidler til indfrielse af disse mål.

Regeringen vurderer, at det er i Danmarks klare interesse at deltage i den nye pagt. Fordi vi selv har behov for at gøre en indsats for at styrke vores konkurrenceevne og øge væksten, sikre højere arbejdsudbud og beskæftigelse, prioritere vores offentlige udgifter effektivt osv. Det er udfordringer, vi i forvejen arbejder med, men som understreger relevansen af pagten og af dansk deltagelse i pagten.

Men vi skal også være med, fordi vi har erfaringer at byde ind med, ligesom vi gennem kollegialt pres kan sikre, at andre lande gennemfører reformer. Vi kan give andre lande gode ideer, og vi skal selv være åbne over for andre landes ideer. Og ikke mindst fordi dansk deltagelse vil betyde, at vi har bedre muligheder for at påvirke den overordnede udvikling i det europæiske økonomiske samarbejde.

Dansk tilslutning til pagten skal sikre Danmark fuld indflydelse på samarbejdet mellem de deltagende lande. Danmarks velstand afhænger af, at landene omkring os fører en sund økonomisk politik.

Konkurrenceevnepagten respekterer fuldt ud det danske euroforbehold, og det bekræftes i det notat udarbejdet af Udenrigsministeriet og Justitsministeriet, som udvalget har modtaget. Det danske euroforbehold kan kun afskaffes ved en folkeafstemning.

Regeringen lægger vægt på, at pagten bygger videre på det eksisterende samarbejde, herunder det styrkede økonomiske samarbejde. Pagten bekræfter princippet om, at den økonomiske politik er hvert enkelt lands ansvar. Finansloven vil fortsat være et suverænt dansk anliggende.

Regeringen lægger ligeledes vægt på, at det understreges, at pagten respekterer de nationale arbejdsmarkedsmodeller, herunder arbejdsmarkedets parter selvstændige kompetence med hensyn til forhandling af løn- og arbejdsvilkår. Løn- og arbejdsmarkedsforhold er således fortsat national kompetence.

FO Regeringen støtter på den baggrund dansk deltagelse i pagten i overensstemmelse med den beretning, som Europaudvalget har formuleret om dansk tilslutning til konkurrenceevnepagten. Vi deler fra dansk side grundlæggende pagtens mål om stærkere vækst, produktivitet, arbejdsudbud og beskæftigelse samt sunde og holdbare offentlige finanser, og vi støtter den konkrete metode, som lader det være op til det enkelte land selv at vælge sine egne forpligtelser. Pagten respekterer således arbejdsdelingen mellem EU og det nationale niveau, og det vil være den enkelte regerings prærogativ, hvilke konkrete initiativer man vil fremlægge og forpligte sig til i EU.

Pia Adelsteen henviste til, at ifølge medierne har nogle lande valgt at sige nej til pagten med henvisning til, at de har mulighed for at tiltræde den på et senere tidspunkt. Desuden henviste hun til, at vi har haft meget kort tid til at debattere pagten i Danmark. På den baggrund spurgte hun, hvad det er der gør, at det skal gå så hurtigt.

Hun bad finansministeren fortælle, hvilke fordele der vil være for Danmark ved at tiltræde pagten – bortset fra at statsministeren får lov til at deltage i et ekstra møde i Bruxelles. I den forbindelse henviste hun til, at England siger klart nej med den begrundelse, at de ikke er interesseret i euroen og derfor ikke ser noget formål med at være med i en europagt. Samtidig har vi i Danmark ved en folkeafstemning sagt nej til euroen. Hun mente helt klart, at hvis Danmark ønsker at være med i pagten, skal vi have en folkeafstemning, da pagten er en forberedelse til indtrædelse i euroen.

Regeringen har fremsendt en juridisk vurdering, som går ud på, at pagten ikke er noget problem i forhold til euroforbeholdet. I den forbindelse spurgte Pia Adelsteen, hvad finansministeren mener om den svenske holdning – anført af de svenske socialdemokrater – som er, at pagten skader deres mulighed for at føre en selvstændig finanspolitik. Derfor vil svenskerne sige nej på nuvæ-

rende tidspunkt og følge udviklingen og vurdere, om den frygt, de har, er velbegrundet. Hun tilføjede, at det er en frygt, også Dansk Folkeparti nærer.

Pia Adelsteen spurgte, hvorfor der ikke bør være folkeafstemning, når vi nu tager et skridt nærmere mod en fælles overordnet finanspolitik i EU.

Hun spurgte, hvordan regeringen på den ene side kan give venstrefløjens en garanti for, at det alene er Folketinget, der bestemmer indholdet af den danske finanslov, når man samtidig siger ja til stærkere økonomisk samarbejde i EU. Man laver en politisk pagt, men samtidig prøver man at bilde folk ind, at det selvfølgelig altid er Folketinget, der bestemmer finansloven.

I samlenotatet står der, at der skal være særlig fokus på, "om lønudviklingen er i overensstemmelse med produktivitetsudviklingen, og at lønudviklingen i øvrigt, også i den offentlige sektor, understøtter konkurrenceevnen." Hvordan kan man på den ene side sige ja til det og samtidig give S og SF garanti for, at EU ikke blander sig i arbejdsmarkedets parterets ret til at forhandle løn- og arbejdsmarkedsforhold?

Hvordan kan man sikre sig, at EU ikke blander sig i vort skattesystem, når der i samlenotatet står, at der skal fokuseres særligt på skattesystemer, der understøtter beskæftigelsen. I den forbindelse ville Pia Adelsteen gerne have finansministeren til at forklare, hvad det helt konkret betyder, at der skal være en pragmatisk koordinering af skattepolitikken.

Til sidst spurgte Pia Adelsteen, hvordan finansministeren vil sikre, at tilbagetrækningsalderen bliver besluttet i Danmark, når der i pagten sættes fokus på tilbagetrækningsalderen, på pensionssystemer og på overførselssystemer.

Morten Bødskov sagde, at når man ser på de forskellige udspil, der har været til konkurrenceevnepagten, er der ingen tvivl om, at den pagt, vi nu kommer til at tage stilling til, om Danmark skal deltage i, er meget forandret, hvilket kun er godt. Socialdemokraterne støtter, at Danmark tilslutter sig pagten, og støtter det forhandlingsoplæg, finansministeren lægger frem, simpelt hen fordi det er det bedste for Danmark og det mest ansvarlige valg. Krisen har haft meget alvorlige konsekvenser for dansk økonomi, og der er ingen tvivl om, at det er i dansk interesse at være med i et sådant samarbejde.

Fra Socialdemokraternes side har man koncentreret sig om at få en række garantier på plads. Derfor ville Morten Bødskov gerne have finansministeren til endnu engang at slå fast, at pagten ikke rækker ved vort euroforbehold, som kun kan afskaffes ved en folkeafstemning, at der i pagten står, at løn- og arbejdsmarkedsvilkår, eksempelvis løn- og ansættelsesforhold, stadig væk er et nationalt anliggende, og at når det handler om svingninger i den europæiske økonomi, er der stadig væk mulighed for, at man angriber dem eksempelvis ved at sætte gang i væksten og skabe flere arbejdspladser.

Pia Olsen Dyhr pointerede, at det for SF havde været helt centralt at sikre det danske euroforbehold. En konkurrenceevnepagt må ikke underminere det danske euroforbehold hverken juridisk eller politisk. Derfor har SF opstillet en række krav, som finansministeren har imødekommet. Det er vigtigt at holde sig for øje, at det er en konkurrenceevnepagt, der handler om at styrke Euro-

pas økonomi i forhold til omverdenen, og at man ikke snakker om euroen. Pia Olsen Dyhr havde noteret sig, hvad finansministeren havde svaret både mundtligt og skriftligt over det sidste halve år. I relation til at mange talte om, at pagten kom som en tyv om natten, henviste Pia Olsen Dyhr til, at et styrket økonomisk samarbejde jo har været diskuteret siden sidste sommer, bl.a. i forbindelse med den såkaldte "six pack", som kom fra Kommissionen i form af seks direktivforslag.

I øvrigt kunne Pia Olsen Dyhr tilslutte sig, hvad Morten Bødskov havde sagt. I relation til Pia Adelsteens spørgsmål om hastigheden spurgte Pia Olsen Dyhr finansministeren, om der ikke er forskelle på situationen i Storbritannien og Sverige og så i Danmark, som har været med i ØMU'ens første og anden fase og har haft en fastkurspolitik samt har været en del af vækst- og stabilitetspagten. I den forbindelse pegede hun på, at Sverige har en flydende valuta.

Pia Olsen Dyhr var glad for, at udviklingen havde været, som den har været, og pegede på, at der har været tale om et langt forhandlingsforløb. Hun var ikke i tvivl om, at det pres, der har været fra SF's side og fra anden side, har gjort, at det er endt med at være en mellemstatslig aftale, som ikke tvinger Danmark til at gribe ind i løndannelse eller pensioner m.v.

På denne baggrund kan Socialistisk Folkeparti tilslutte sig finansministerens forhandlingsoplæg.

Per Clausen syntes, de indlæg, der havde været, viste, hvor klogt det var, at Enhedslisten havde holdt fast ved, at der også skulle være en debat i Folketinget om konkurrenceevnepagten, hvor man også kunne stille spørgsmål til Socialdemokraterne og SF. Han forstod godt finansministerens indstilling, for finansministeren får jo sin politik igennem.

Per Clausen spurgte, om det er rigtigt forstået, at det, der sker nu, er, at oven på de politiske og juridiske skærper, der sker af den økonomiske koordinering i EU, påtager man sig nogle ekstra politiske forpligtelser, altså ovenpå six packen og ovenpå det europæiske semester.

Han var fristet til at spørge finansministeren, om denne delte det synspunkt, at de danske oppositionspartier havde haft indflydelse på europagtens udformning, idet han pegede på, at indtil nu havde regeringen sagt, at vi ikke har haft nogen som helst mulighed for at øve indflydelse, og at statsministeren har nægtet at drøfte pagten.

I anledning af at finansministeren talte om et åbent idékatalog, spurgte Per Clausen, hvor det stod, idet han ikke kunne finde det i pagten. Der står i beretningsudkastet, at der er udarbejdet vejledende lister over tiltag og reformer, som der inden for de enkelte områder vil være særlig fokus på, mens der i pagten står, at der skal rettes særlig opmærksomhed på nogle forhold og meget stor opmærksomhed på andre forhold. Per Clausen mente, det ville blive spændende at høre de andre landes reaktion, når den danske finansminister sagde, at der kun er tale om et åbent idékatalog.

Finansministeren havde gjort meget ud af det juridiske responsum fra Udenrigsministeriet og Justitsministeriet. Per Clausen roste Justitsministeriet for at have udtrykt sig forbilledligt enkelt og klart, men det eneste, man har taget stilling til, er, at der ikke i pagten ligger nogen juridisk forpligtelse. Det gør der så andetsteds. Han mente ikke helt, dette svarede til det, forbeholdets fædre havde haft i tankerne.

Der står i beretningsudkastet, at konkurrenceevnepagten ikke indebærer en juridisk forpligtelse til f.eks. at gennemføre en budgetlov, men mener finansministeren, det har nogen gang på jorden, at statsministeren kan tilslutte sig det, der står om en budgetlov, og så kan lade være med at gennemføre en sådan i praksis? Hvordan tror finansministeren, Merkel og Sarkozy ville reagere på det? Per Clausen tilføjede, at han var klar over, at finansministeren havde sagt, at han helt frivilligt ville gennemføre en budgetlov, men hvis vi tilslutter os, har vi vel påtaget os en politisk forpligtelse hertil.

Per Clausen forstod, at regeringen har forpligtet sig til at gennemføre en bestemt politik i de kommende år, men hvad nu, hvis regeringen ikke kan komme igennem med det, fordi der kommer et nyt folketingsflertal og en ny regering, som vil føre en langt klogere og mere fornuftig politik?

Niels Helveg Petersen sagde, at Det Radikale Venstre er en stærk tilhænger af, at Danmark er medlem af konkurrenceevnepagten, og var glad for, at et meget bredt flertal i Folketinget var med herpå. Danmark har som en lille og åben økonomi en meget stor interesse i, at de europæiske økonomier udvikler sig sundt og ansvarligt. Det er dem, vi skal eksportere til. Det, der sker nu, skal ses i sammenhæng med, hvad der skete i Grækenland og Irland. Sigtet med det er at forhindre, at noget tilsvarende kan ske igen. Pagten er ingen garanti for, at det ikke kan ske, men den er et brugbart redskab. Det er ikke et juridisk redskab, men et redskab, der handler om konsultation. Landende rådfører sig med hinanden. Man tvinger stats- og regeringscheferne til at konsultere hinanden og udveksle synspunkter på, hvorledes man kan indrette sig fornuftigt. Men efterfølgende er det den enkelte stats- og regeringschef, der vælger, hvilke økonomiske midler han vil benytte sig af.

Niels Helveg Petersen pointerede, at pagten ikke har noget at gøre med euroforbeholdet. Det består og kan kun fjernes ved en folkeafstemning. Det er so-leklart.

Niels Helveg Petersen påpegede, at Sverige og Storbritannien er i en fuldstændig anderledes situation end Danmark. I 1983 gennemførte Danmark en fastkurspolitik, først i forhold til DM og senere fra 2000 i forhold til euroen. Vi har altså i 28 år levet med en fastkurspolitik, og det har tjent dansk økonomisk politik godt. På denne baggrund var han nødt til at spørge Dansk Folkeparti og Enhedslisten og Liberal Alliance – som ikke var til stede på mødet i Europaudvalget – om man ønskede at gå væk fra fastkurspolitikken. Det ville han ikke anbefale, da han mente, det ville være skadeligt for dansk økonomi. Og så af den grund skal Danmark være med i konkurrenceevnepagten.

Finansministeren henviste i anledning af Pia Adelsteens bemærkninger til, at man igennem det sidste år havde behandlet en lang række forslag om den

europæiske økonomi og de kriser, der havde været i forskellige lande, ligesom emnet havde været et fast tema i alle de møder i Økofin, han havde deltaget i, og som han havde søgt mandat til i Europaudvalget. Det hele gik ud på, at man ville stramme reglerne, sådan at man ikke igen kom i den krisesituation, som vi har oplevet i Europa siden 2008, og som er endt i en gældskrise i en række europæiske lande. Krisen har vist os, at hvad enten vi er med i euroen eller ej, så er vores økonomier så tæt sammenvævet, at det, der sker i ét land, får indflydelse på, hvad der sker i et andet land. Derfor har bestræbelserne gået ud på at få noget gennemsigtighed og at få opbygget et værn over for kriserne samt se på sanktionsmulighederne inden for regelsættet for at sikre, at landene overholder deres forpligtelser. Finansministeren syntes, vi havde fundet nogle meget fornuftige løsninger på de problemer.

Hvad er det så, der gør, at vi skal være med i denne konkurrenceevnepagt, som jo er en politisk pagt – i modsætning til det andet, vi har beskæftiget os med, som indebærer nogle juridiske forpligtelser? Nu bliver de spørgsmål løftet op på regeringschefniveau. Stats- og regeringscheferne skal drøfte de problemer, landene måtte have. Disse problemer kan være vidt forskellige fra land til land. Stats- og regeringscheferne skal give deres bud på, hvordan de vil løse deres landes problemer med at skabe jobs og skabe økonomisk og finansiell stabilitet osv. Finansministeren fandt, at konkurrenceevnepagten falder i en naturlig forlængelse af det, vi har drøftet gennem de sidste år, og troede, at der ville komme noget godt ud af, at regeringscheferne skulle behandle disse ting engang om året.

På det spørgsmål, Pia Adelsteen rejste, hvorfor det skulle gå så hurtigt, svarede finansministeren dels med en henvisning til, at man jo har drøftet problemer før i Europaudvalget, dels at vi er blevet bedt om at tage stilling til konkurrenceevnepagten på det møde i Det Europæiske Råd, der skal finde sted torsdag og fredag i Bruxelles, hvor vi vil blive afkrævet et svar. Når vi kigger på det samlede billede og ser på, hvor tæt Danmark er knyttet til euroen, og at vores kurs er bundet til euroen, mente finansministeren, vi som et lille land har en interesse i at være med dér, hvor tingene drøftes. Det gør, at vi synes, det er rigtigt, at Danmark kan melde ind, at vi gerne vil være med i konkurrenceevnepagten. Ved at være med kan vi få mulighed for at påvirke processen og få mulighed for at deltage i drøftelser af reformer.

Dansk deltagelse vedrører ikke og påvirker ikke det danske euroforbehold. Det fremgår af den analyse, som Udenrigsministeriet og Justitsministeriet har lavet, og som er oversendt til udvalget. Forbeholdet vedrører jo, at Danmark ikke deltager i den Økonomisk Monetære Unions tredje fase. Den danske undtagelse består derfor i sin helhed og kan kun fjernes ved en folkeafstemning. Der flyttes jo ikke nogen kompetence fra Danmark til EU, da det er en politisk pagt.

Finansministeren sagde i anledning af Pia Adelsteens spørgsmål om Sverige, at det ikke stod ham helt klart, hvorfor Sverige tog en anden stilling end Danmark, idet der jo er tale om en politisk aftale, som ikke påvirker de svenske regler.

Finansministeren mente, drøftelserne på regeringschefniveau kunne udvikle sig til, at der bliver taget initiativer i de enkelte lande, som kan bidrage til at genskabe konkurrenceevnen. I den forbindelse pegede han på, at det jo er vidt forskellige problemstillinger, landene har. Derfor er det også vidt forskellige ting, som regeringscheferne vil melde ind med. Det kan måske være problemer med pensionssystemerne, med banksektoren eller med demografien. Det er vigtigt, at man melder ind og får en drøftelse af, hvad man kan gøre. Det fremgår direkte af pagtens ordlyd, at løn- og arbejdsvilkår er undtaget. Det er ikke en fortolkning; det fremgår direkte af pagten. Finansministeren tilføjede, at det var hans erfaring igennem de senere år, at mange EU-lande betragter den danske model som en eftertragtelseværdig model, som Kommissionen ofte fremhæver som en model, flere lande burde følge. Så der vil ikke være nogen, der vil forsøge at ændre den model.

I anledning af Pia Adelsteens spørgsmål om, hvad det betyder, at der tales om et pragmatisk skattesamarbejde, pointerede finansministeren, at der står i pagten, at skat er et nationalt anliggende i samme omfang som hidtil. Der er lagt op til, at man kan drøfte spørgsmål af fælles interesse, herunder skat, og i den forbindelse tales der om en pragmatisk skattekoordination og udveksling af informationer om national skattepolitik samt drøftelser af, hvordan man bekæmper skatteunddragelse, og muligheden for en fælles selskabsskattebase. Som et eksempel på en pragmatisk skattekoordination nævnte finansministeren den såkaldte Manchesteraftale fra 2005, hvor medlemslandene indbyrdes aftalte, at man ikke ville sænke skatter og afgifter for at kompensere for de stigende energipriser på daværende tidspunkt.

I svaret til Morten Bødskov understregede finansministeren, at en ændring af det danske euroforbehold kræver en folkeafstemning, at der står i pagten at løn- og ansættelsesforhold følger de nationale regler, og at den økonomiske politik er et nationalt anliggende.

Finansministeren sagde til Pia Olsen Dyhr, at det, der adskiller Storbritannien og Sverige fra Danmark, er valutakurspolitikken, idet disse landes valutaer er flydende.

I svaret til Per Clausen bekræftede finansministeren, at denne politiske aftale ligger ovenpå de eksisterende juridiske aftaler på det økonomiske område. Med hensyn til betegnelsen "åbent idékatalog" henviste finansministeren til, at der står, at landene selv kan vælge, og hvis der er andre ting, landene vil byde ind med, kan de gøre det. Landene melder også ind nu i deres konvergensprogrammer, og det er regeringerne, der melder ind. De forskellige regeringer vil føre forskellige politikker, og det afspejler sig i deres indmeldinger. Som nævnt er der tale om en politisk pagt, og det første afgørende er, om landet har en udfordring. Hvis landet har en udfordring – således som Grækenland og Irland åbenlyst havde med at styre deres offentlige udgifter – vil det være relevant at diskutere, om der skal gennemføres et regelsæt for, hvordan man gør tingene. Andre lande har måske ikke problemer med at styre deres offentlige udgifter, og derfor vil de ikke have grund til at tage fat på det emne.

Det er det til enhver tid siddende flertal i landets parlament, der formulerer sin egen politik, men grundlaget er jo hele tiden vækst- og stabilitetspagten, som fastsætter, hvor stort et underskud man må have, og hvor stor en gæld man må have.

Pia Adelsteen var klar over, at der skal være en debat i Folketinget i morgen, men sagde, at den burde have fundet sted, før Europaudvalget gav mandat. Finansministeren siger, at vi er blevet bedt om at afgive et svar på Det Europæiske Råds møde torsdag-fredag, men deri ligger ikke, at vi ikke godt kan udskyde det. Pia Adelsteen pegede på, at det kun er 3-4 uger siden, Tyskland og Frankrig kom med forslaget. Derfor fandt hun det dybt useriøst, at man allerede skulle give svar nu, uden at man havde haft en seriøs debat.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at Dansk Folkeparti siger nej.

England har helt klart sagt, at de ønsker ikke at deltage, da de ikke ønsker at indføre euroen, og Danmark har sagt nej til euroen ved en folkeafstemning.

Godt nok er pagten ikke juridisk bindende, men man taler om, at sagen skal op på regeringschefniveau. Så kan man sidde og presse hinanden. Pia Adelsteen pegede på, at man i forvejen har vækst- og stabilitetspagten, og den har ikke gjort, at landene har følt sig presset til at overholde den.

Morten Bødskov takkede for finansministerens bekræftelser. Når han lytter til nogle af de spørgsmål, som bliver rejst på mødet – især fra den yderste højrefløj i dansk politik – finder finansministeren det så ikke lidt underligt, at det parti, der for et år siden deltog i et forlig om en genopretning af dansk økonomi, således at man kunne leve op til EU's henstilling, nu er imod et tættere økonomisk samarbejde.

Hvis man vil opgive fastkurspolitikken, hvilke signaler ville det sende i en situation, hvor den europæiske økonomi er noget usikker, og hvilken risiko kan det indebære for dansk økonomi?

Per Clausen sagde for god ordens skyld, at heller ikke Enhedslisten kan støtte regeringens forhandlingsoplæg. Han hørte, at regeringens parlamentariske grundlag sagde nej, mens oppositionen – minus Enhedslisten – siger ja. På den baggrund spurgte han, om finansministeren ikke synes, det er dejligt, at S og SF stemmer for, at man går ind i noget, der ligger i nøje forlængelse af den økonomiske politik, som regeringen har lavet forlig med Dansk Folkeparti om.

Per Clausen pointerede, at ordene "åbent idékatalog" ikke findes i pagten, men at der tales om, at nogle områder skal der rettes særlig opmærksomhed på, mens der skal rettes meget stor opmærksomhed på andre områder. Det er alt sammen områder, som genfindes i regeringens økonomiske politik.

Per Clausen gentog sit spørgsmål om, hvorvidt regeringen forpligter sig politisk til at lave en budgetlov, når man har tilsluttet sig konkurrenceevnepagten.

Hvis den nuværende regering siger, at vi har de og de problemer i Danmark, og derfor må vi afskaffe efterlønnen, kan en ny regering så sige: "Det er rigtigt nok, at vi har de og de problemer i Danmark, men vi er helt uenig i løsningen"?

Pia Olsen Dyhr forstod, at der var mange, der gerne ville påtage sig ejerskabet til det danske euroforbehold, men det var SF, som arbejdede for det. Hun kunne ikke huske, at Dansk Folkeparti eller Enhedslisten havde været forkæmpere for euroforbeholdet. Hun ville gerne have finansministeren til at bekræfte, at der er tale om to vidt forskellige ting. Vi kan ikke påtvinges noget, hvis vi overholder vækst- og stabilitetspagten.

Mange mennesker havde henvendt sig til Pia Olsen Dyhr og sagt: "Nu har i smuglet euroen ind ad bagvejen". Men det er ikke rigtigt.

Pia Olsen Dyhr bad finansministeren bekræfte, at en ny regering godt kan vælge at gøre noget andet end det, der nævnes i pagten.

Man kan ikke sige til SF: Nu har I accepteret konkurrenceevnepagten, og så er I også nødt til at stemme for en budgetlov i Folketingssalen.

Kristian Thulesen Dahl forstod, at man ville bebrejde Dansk Folkeparti for, at det havde afvist et eller andet i 1993. I den forbindelse gjorde han opmærksom på, at Dansk Folkeparti først blev oprettet i 1995.

Når Morten Bødskov taler om, at det er den yderste højrefløj, som er imod pagten, gjorde Kristian Thulesen Dahl opmærksom på, at det samme er det svenske socialdemokratis finansordfører.

Han mente, man skal notere sig, at Danmark påtager sig nogle forpligtelser, men det er kun politiske forpligtelser, siger man, så dem skal man ikke føle sig bundet af.

Nogle tror på, at det er en god idé at overlade en større grad af økonomisk koordinering til et EU-fællesskab, der primært er for eurolande. Dansk Folkeparti siger nej og understreger, at der er tale om national kompetence. Vi skal selv bestemme og skal ikke sende statsministeren med fly til Bruxelles for at diskutere, om vi skal lave om på vores pensionsregler. Det skal vi ikke stå skoleret i Bruxelles for.

Kristian Thulesen Dahl spurgte, om der overhovedet er nødvendigt at træffe denne vidtgående og skælsættende beslutning nu i stedet for om 1, 3 eller 6 måneder, således at der bliver tid til en debat i befolkningen. Der skal være en debat i Folketinget i morgen, men regeringen vil have sit mandat i dag.

Niels Helveg Petersen betegnede Kristian Thulesen Dahls bemærkninger som hykleri, idet han pegede på, at Dansk Folkeparti sammen med regeringen i ti år har truffet beslutninger, før andre partier havde fået noget at vide om dem.

Han var tilhænger af fastkurspolitikken, og han var også tilhænger af, at vi gør det, der er nødvendigt for at leve op til fastkurspolitikken. Derfor mente han, det var nødvendigt, at statsministeren ved det førstkommande møde i Det Europæiske Råd giver det klare svar, at Danmark er med.

Niels Helveg Petersen så også frem til diskussionen i Folketinget den følgende dag, hvor man ville kunne diskutere, om de partier, der siger nej, gik ind for fastkurspolitikken.

Finansministeren sagde til Pia Adelsteen og Kristian Thulesen Dahl, at sagen nu var på dagsordenen på regeringschefernes møde på torsdag-fredag,

og når vi finder, at det er en fordel for Danmark at være med, så kunne han ikke se, hvorfor vi ikke skulle melde os til på dette møde. Vi har jo tumlet med disse problemer længe, og vi har lavet nogle opstramninger igennem det seneste års tid bl.a. i form af den berømte six pack, som har været behandlet i Europaudvalget. Vi har set på hele den juridiske side af sagen. Derfor er det ikke unaturligt, at vi også prøver at sætte de politiske drøftelser i fokus.

England, som Pia Adelsteen spørger til, er jo et stort land, som diskuterer økonomi i G7 og i G20 med præsident Obama og den kinesiske præsident. Danmark er et lille land, som kun har mulighed for at være med i drøftelserne i EU.

I anledning af Pia Adelsteens bemærkning om, at regeringscheferne sidder og presser hinanden, sagde finansministeren, at han godt kunne have tænkt sig, at den græske premierminister var blevet presset lidt tidligere.

Finansministeren sagde til Morten Bødskov, at hvad enten man er EU-tilhænger eller ej, og hvad enten man er tilhænger af vækst- og stabilitetspagten eller ej, er der ikke noget, der forhindrer en i at opføre sig ansvarligt. Det var det, som regeringen og Dansk Folkeparti gjorde i forbindelse med genopretningsaftalen. Det, der undrede finansministeren, var, at Morten Bødskovs parti ikke var med.

Det er rigtigt, som Per Clausen siger, at ordet idékatalog ikke findes i pagten. Finansministeren havde brugt det for at antyde pagtens frivillige karakter, idet et idékatalog er noget, man lader sig inspirere af.

Pagten indebærer ikke et krav om, at vi skal gennemføre en budgetlov, der holder de offentlige udgifter nede. Det er noget, den danske regering har valgt at foreslå.

Finansministeren bekræftede, at det er det til enhver tid siddende flertal, der kan samles om en regering og dens økonomiske politik, der bestemmer landets politik – under respekt af vækst- og stabilitetspagtens krav med hensyn til underskuddets størrelse og gældens størrelse.

Han bekræftede over for Pia Olsen Dyhr, at vi ikke er med i ØMU'ens tredje fase, og hvis vi skal være med, skal der være en folkeafstemning. Han bekræftede også, at der er tale om to forskellige spor. Vi kan selv vælge de virkemidler, vi vil bruge i den økonomiske politik til at opnå de målsætninger, der er om konkurrenceevne, finansiell stabilitet osv.

I svaret til Kristian Thulesen Dahl gentog finansministeren, at når vi er kommet til den konklusion, at det er en fornuftig ting, så melder vi os til. Det er ikke en forberedelse til euroen. Den vil først blive indført efter en langvarig debat og en folkeafstemning.

Kristian Thulesen Dahl ville gerne følge bemærkningerne om hastværk op, idet han troede, at der var mange, der gerne ville engagere sig i denne debat og dykke ned i teksten for at finde ud af, hvad europagten går ud på. Han forstod finansministerens svar således, at der ikke er noget, der gør, at Danmark ikke kan træffe beslutningen på et senere tidspunkt. Men finansministeren synes, det er en god idé, og så kan man lige så godt sige ja med det samme.

Svenskerne vil sige nej nu, men den svenske regering vil overvåge processen og se, hvad det udvikler sig til, med henblik på eventuel senere deltagelse. Ser regeringen noget til hinder for, at svenskerne i givet fald kan tilslutte sig på et senere tidspunkt?

Pia Adelsteen erindrede, at da statsministeren efter mødet i Det Europæiske Råd, hvor Merkel og Sarkozy havde været ude med et forslag, nægtede at diskutere det i Europaudvalget, fordi der ikke lå noget konkret på bordet. Derfor syntes hun, det var en tilsnigelse af rang at sige, at vi havde diskuteret det i lang tid.

Når finansministeren siger, at det ville have glædet ham, om man havde presset Grækenland noget tidligere, måtte Pia Adelsteen gøre opmærksom på, at forpligtelserne ligger i vækst- og stabilitetspagten, og den havde man ikke gjort noget for at få Grækenland til at overholde.

Hun spurgte, om der var andre ting end Manchesteraftalen, finansministeren kunne komme på, hvor man havde lavet en pragmatisk koordinering inden for skattepolitikken.

Pia Olsen Dyhr gav Kristian Thulesen Dahl ret i, at Dansk Folkeparti ikke var dannet i 1993, men Kristian Thulesen Dahl sad da i Folketinget – ganske vist for et andet parti – og han var ikke blandt dem, der kæmpede for euroforbeholdet.

Hun pegede på, at man i Europaudvalget løbende havde diskuteret øget økonomisk samordning siden sidste sommer, og mange af de elementer, der nu findes i pagten, havde ligget i kortene, dengang Europaudvalget gav mandat til øget økonomisk samordning.

Hun kunne godt forstå, at Kristian Thulesen Dahl ikke nævnte efterlønnen, når han talte om, at nu skulle statsministeren tage til Bruxelles og diskutere førtidspensionsreglerne. Hun ville gerne have finansministeren til at bekræfte, at det, der står om tidlig tilbagetrækning, er noget, som er op til landene selv at bestemme. Derfor behøver statsministeren ikke tage til Bruxelles for at ændre på førtidspensionen i Danmark.

Niels Helveg Petersen pegede på, at der til allersidst i den beretning, et flertal tilslutter sig, står, at forud for diskussioner i Det Europæiske Råd i fremtiden, hvor statsministeren deltager, bliver Europaudvalget involveret. Vi træffer nu en beslutning om, at vi vil være med, men indholdet skal diskuteres på sædvanlig vis i Europaudvalget forud for de drøftelser, statsministeren skal deltage i.

Finansministeren sagde i svaret til Kristian Thulesen Dahl, at han ikke syntes, denne sag havde været præget af hastværk. Sverige vil tilsyneladende ikke være med. Han kunne forstå, at man ville vente og se, hvordan tingene udviklede sig. Det er tænkeligt, at Sverige godt kan tilslutte sig på et senere tidspunkt, men så har det altså ikke været med i drøftelserne i den periode, der går indtil da.

Han var enig med Pia Adelsteen i, at man kunne have afværget krisen i Grækenland med de eksisterende regler i vækst- og stabilitetspagten, men man

gjorde det ikke. De gamle regler var formodentlig gode nok, hvis man havde brugt dem i tide, men når tingene først er kørt galt, og der er skabt mistillid på markedet, så er man nødt til at foretage sig noget for at genskabe troværdigheden og tilliden til den økonomiske politik i de forskellige lande og i EU som helhed. Han mente, det var vigtigt, at man i kommende situationer ville tage sagen op på regeringschefniveau.

Ligesom Pia Olsen Dyhr mindedes finansministeren, at der i den tid, han havde været finansminister, havde været en lang række diskussioner om den økonomiske udvikling i Europa og var foretaget en række opstramninger af regelsættet for at forhindre, at man kom i en krisesituation igen. Der er ikke noget om, at vi skal ned og diskutere førtidspensionsregler eller andre sociale spørgsmål. Der er overhovedet ikke nogen ændring af, hvad der er national kompetence, og hvad der er EU-kompetence.

Over for Niels Helveg Petersen bekræftede finansministeren, at man vil følge de almindelige procedurer i Europaudvalget forud for regeringschefernes møder.

Den fungerende formand, Kim Mortensen, konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det.